

P. 11. 226

Cetatea Moldovei

Revistă săptămînală de probleme actuale, literatură și critică

DIRECTOR

GIORGE PASCU

PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN IAȘI

Anul 2

Duminică 5 Ianuar 1941

No. 1

S U M A R

Program pentru Iași

Noua ordine universitară, IV, Dan Bădărău G. PASCU

Inchinare (versuri) ȘT. CIOBOTĂRAȘU

Antioh Cantemir, II, Activitatea diplomatică A. ZACORDONEJ

'Cetatea Moldovei' la București G. P.

Viața la Iași: Salonul Academiei de arte frumoase G. C.

Note: Francmasonii: Listă oficială; Chr. Muscelanu. —

Anul al 2-lea. — Tehnica revistei. — Pentru amatorii

de gratis. G. PASCU

BIBLIOTECA 24.891
DOCUMENTA
CENTRA NEAMI

NUMĂRUL 10 LEI

CETATEA MOLDOVEI

PUBlicaȚIE SĂPTĂMÎNALĂ

Autorizată de Cenzura militară, serviciul central, București
No. 537 din 24 Octomvre 1940.

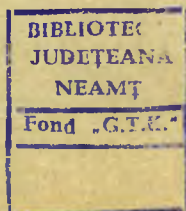
Inscrisă în registrul publicațiilor a Trib. S. III Iași sub No.
789 din Oct. 1940.

ABONAMENTUL PE ANUL 1941

Pentru particulari, pe un an	lei 500
„ „ pe 6 luni	lei 250
Pentru instituții de orice fel	lei 1.000
Pentru sprijin, dela	lei 2.000

Pentru orice privește redacția și administrația, a se adresa D-lui G. Pascu, profesor universitar, Iași, strada Sărăriei No. 55.

Mihail Ilovici (profesor Curtea de Argeș) : — Negativismul tinerei generații. București 1934, mic în 8°, 208 pg.—Considerațiuni asupra actului de cultură romînesc. Pitești 1936. 8°, 16 pg.

Program pentru Iași

— 1. O societate germano-română care să dărime actualele hardughii și maghernițe și să zidească case igienice și comode și să repare și să utilizeze orașul după regulele urbanistice moderne.

— 2. Terminarea imediată a construcțiilor universitare în lucru.

— 3. Un cămin pentru studenți și un cămin pentru studenți, construite supt formă de otel cu etaje, cu câte o odaie pentru fiecare studentă și student în parte, la parter cu restaurant, parloar, săli de conferențe, bibliotecă, distracții, apartamente pentru administrație, — totul supt controlul Universității.

— 4. Institute științifice universitare.

— 5. Local propriu pentru Biblioteca Universității.

— 6. Local propriu pentru Arhivele Statului.

— 7. Local propriu pentru Muzeul istoric-arheologic-etnografic al Moldovei.

— 8. Locuinți pentru profesorii universitari, care trebuie să-și aibă domiciliul real în Iași, și care trebuie ajutați de stat așa cum sînt ajutați ofițerii pentru a-și achita datoriile private.

— 9. Localuri proprii pentru instituțiile de descentralizare administrativă care urmează a fi înființate imediat după războiu, pentruca Iașul și Moldova să înceteze a trăi în ruină și rușine.

— 10. Deschiderea Fondației Ferdinand, gata din 1932.

— 11. Institut de studii naționale.

— 12. Tipografie a statului.

— 13. Extensiunea universitară.

Noua ordine universitară

IV

Dan Bădărău

Profesor de Istoria filosofiei la Facultatea de Litere
din Iași

francmason

Din condica de prezență a Facultății rezultă că D-l Dan Bădărău ține Marțea seminar dela 10-11 și curs dela 11-12; Miercurea curs dela 5-6, și Vinerea seminar dela 5-6.

Cursurile D-lui Bădărău sînt necunoscute.

În anul școlar 1938-1939 Dumnealui scriea: *curs filosofie medievală*, la care adăuga *cearta antică și moderni*, alteori *curs special, curs elementar, curs general*. În anul școlar 1939-1940: *curs elementar, curs general, curs general (istoria) fil. vechi, curs special*, odată *curs special: culmile filosofiei grecești*.

Lucrările seminariale făcute de D-l Bădărău sînt deasemenea necunoscute. În anul școlar 1938-1939 scrie uneori *seminar: explic. Timaeu*. În anul 1939-1940 scrie *seminar*, de două ori *seminar: Phaidon*.

În anul școlar 1939-1940 cursul de Marți, dela 11-12, a fost subtilizat. Într-adevăr, din condica de prezență rezultă că în acelaș timp făcea curs și D-l Al. Claudian, asistent și conferențiar atașat la catedra D-lui Bădărău, și-i imposibil de admis că *aceiași studenți* puteau fi în acelaș timp la doi profesori, iar profesorul care lipsea era desigur D-l Bădărău, care, ca profesor titular și francmason, își putea permite... luxul să lipsească, mai ales în timpul regimului francmasonic. Dealtfel faptu-i confirmat și prin declarațiile persoanelor în cunoștință de cauză.

Iaca acumă și tabloul lecțiilor de Marți dela 11-12:

— 1) Marți 31 Oct. 1939, ora 11-12, curs elementar filosofie veche.—
Al. Claudian, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 2) Marți 7 Nov. 1939, 11-12, *absent.* — *Al. Claudian* scrie: curs de filosofie veche, în locul D-lui Bădărău reținut la București pentru organizarea frontului studențesc.

— 3) Marți 14 Nov. 1939, 11-12, curs general de istoria filosofiei vechi. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 4) Marți 28 Nov. 1939, 11-12, curs elementar. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 5) Marți 5 Dec. 1939, 11-12, curs elementar. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 6) Marți 12 Dec. 1939, 11-12, curs general. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 7) Marți 19 Dec. 1939, 11-12, curs general. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 8) Marți 16 Ian. 1940, 11-12, curs elementar. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 9) Marți 23 Ian. 1940, 11-12, *absent.* — Nota D-lui Bădărău: D-l Petrovici prezentându-se pentru seminar, cele menționate mai sus trebuie înțeles (sic) ca (sic) făcut (sic) Joia viitoare. — În acelaș timp: I. Petrovici, 11¹/₂-13, seminar; iar Joi 25 Ian. 1940, 10¹/₂-11¹/₂ a ținut curs de introducere în filosofie *Al. Claudian*.

— 10) Marți 30 Ian. 1940, 11-12, curs elementar. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 11) Marți 6 Fevr. 1940, 11-12, *absent.* — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 12) Marți 13 Fevr. 1940, 11-12, curs general (sic) fil. veche. — *Al. Claudian*, 11-12, introducere în filosofie.

— 13) Marți 20 Fevr. 1940, 11-12, curs general. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 14) Marți 27 Fevr. 1940, 11-12, curs elementar. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 15) Marți 5 Mart. 1940, 11-12, curs general. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 16) Marți 12 Mart. 1940, 11-12, curs general.

— 17) Marți 19 Mart. 1940, 11-12, curs general.

— 18) Marți 26 Mart. 1940, 11-12, curs general.

— 19) Marți 2 April. 1940, 11-12, curs general. — *Al. Claudian*, 11-12¹/₂, curs de teoria cunoașterii.

— 20) Marți 9 April. 1940, 11-12, *absent.* — *Al. Claudian*, 11-12, curs de teoria cunoașterii.

— 21) Marți 16 April. 1940, 10-12, seminar. — Nota D-lui Bădărău între rinduri: ținut seminar dela 10-12, uitând să semnalez (sic!) să iscălesc la locul cuvenit.

— 22) Marți 7 Maiu 1940, 11-12, curs elementar. — *Al. Claudian*, 11¹/₂-12¹/₂, curs de introducere în filosofie.

— 23) Marți 14 Maiu 1940, 11-12, curs elementar. — *Al. Claudian*, 11-12, curs de introducere în filosofie.

— 24) Marți 21 Maiu 1940, 11-12, *absent.*

— 25) Marți 28 Maiu 1940, 11-12, curs general: închidere.—*Al. Claudian*, 11-12, curs de istoria filosofiei moderne.

Din acest tablou rezultă că D-l Bădărău a fost chiar *absent* de 5 ori (7 Nov. 1939; 23 Ianuar, 6 Februar, 9 April și 21 Maiu 1940); iar de 3 ori (12, 19 și 26 Mart 1940) n-a coincident cu D-l Claudian, fiindcă acesta a lipsit, dar va fi procedat desigur cașicum ar fi coincident.

La 16 April 1920, Marți, dela 10-12, scrie seminar și notează între rînduri că a uitat să menționeze faptul la rîndul său. Suspect, fiindcă Marțea dela 11-12 avea curs.

Așadar D-l Bădărău venea la Facultate, iscălea de prezență și apoi pleca.

Din informațiile culese, rezultă că lecțiile D-lui Bădărău nu-s de cîte un cîas, ci de 30 de minunte. În adevăr, Dumnealui intră în clas la jumătatea orei, strigă catalogul 10 minunte (treaba asistentului!), așa că de fapt lecțiile Dumisale se reduc la 20 de minunte.

Cursul D-lui Bădărău este sumar și puțin clar. În problemele, să le zicem tratate, Dumnealui nu ia nicio poziție, lăsînd astfel pe ascultători în dezorientare. Mai mult încă, Dumnealui nu dă nicio bibliografie, așa că studentu-i obligat să se frămînte singur să afle cîte ceva.

La seminar Dumnealui repetă neconținut că problemele filosofiei-s foarte grele și lasă a -nțelege că-s insolubile, așa că ascultătorii-s discurajați.

D-l Bădărău este preocupat de viea Dumisale dela Copou și de francmasonerie (unde se pare că are un grad mare): În fiecare an, în prima jumătate a lunii Iulie, Dumnealui oferă «fraților» Dumisale un banchet copios.

Activitatea D-sale științifică se reduce la o cărțuție de popularizare despre *Aristot*, cu care a candidat la catedră. Cu ocazia candidării, D-l Bădărău a scris D-lui I. Petrovici: «Nu știu grecește și nici n-am de gînd să -nvăț acuma» (v. Universitatea din Iași grav bolnavă, XIII, Fabrica chemării, Dan Bădărău, în Revista Critică din 1937, extras pg. 6).

D-l Bădărău nu este o personalitate științifică și didactică și n-are nicio autoritate.

G. Pascu

Închinare

Maică bună, cătră tine
Brațe gîndurile -ntind ;
Chiamă anii să-ți anine
Floarea dalbă la colind.

Răscolind omăturile
Gîndul bate lăturile,
Rupe pîrtii, trage brazdă,
Până -n prag la tine, gazdă...
Maică bună și mărunță,
Maică de argint, cărunță !
Ia-ne -n brațe dă-ne huța,
Rotofei ca niște ploști, —
Cum îți tremură bărbuța !

Noi sîntem, nu ne cunoști ?...

Lunga vremii toarcere
A menit întoarcere,
Să mai scuturăm un rînd
Clopoțeei din căpestre,
Duși pe ulița din gînd
Luminată de ferestre...

...În cătunul de demult
Nasc colindele tumult.
Niciun cîne nu ne sîmte.
Ulițiile par mai strîmte...
— Trei copii ca trei bujori,
Cu sumane și broboadă,
Bat potecile spre zori
Ținînd stelele de coadă...
— Inimi pripășite-aici
Spre lumina ta cu fața,
Deapănă pe ghemuri mici
Cîntec subțirel ca ața.

S-au zvonit și-acuma taç...
Tu le dai cîte-un pitac.

...Maică bună, unde ești ?
Lasă-mă să-ți plîng în poală.
Viața mea-i minciună goală,
Viață surdă la povești!
Azi zăvorul șede mut...
Limpezind trecutu -n minte,
Iconița ți-o sărut,

Și pornesc tot înainte.

Ștefan Ciobotărașu

Antioh Cantemir

II

Activitatea diplomatică

La 1731, deși numai de 22 de ani, Antioh Cantemir fu numit rezident ¹⁾ la Londra pentru a restabili bunele relații între Angliea și Rusia, întrerupte dela 1720 (cînd flota engleză a intrat în golful finic, amenințînd, fără succes, pe țarul Petru cel Mare) și reluate, cu mari rezerve, în 1726 supt forma unei neînsemnate convenții comerciale.

Această numire—care, după unii biografi, s-ar datori recunoștinții împărătesei, iar, după alții, dorinții unor miniștri de a îndepărta dela curte, pe cale onorabilă, pe un rival atît de primejdios prin calitățile sale strălucite—Antioh a primit-o, cum ne spune abatele Venuti (primul său biograf) «cu o mare bucurie, dîndu-și samă cît de mult va putea folosi din călătoria prin țări străine, unde spera să-și îmbogățească spiritul cu noi cunoștinți».

La 1 Ianuarie 1732, Antioh Cantemir părăsi Moscova și oprindu-se, în trecere prin Prusia, cîteva zile la Berlin, unde fu găzduit de ambasadurul rus Jagujinski, plecă la Haga pentru a se înțelege acolo în privința viitoarei sale activități cu contele Golovkin, un ambasador cu mare experiență în materie diplomatică. În Olanda, cea dintîi grijă a lui fu să-și cum-

1) Rang diplomatic inferior ambasad

pere un număr de cărți bune și să trateze cu librarul Goyet tipărirea cunoscutei lucrări a tatălui său *Descrierea Moldovei*¹⁾.

La 30 Martie 1732, Antioh Cantemir sosește la Londra și după câteva zile se prezintă în audiență la regele Angliei George II. Nu se știu exact instrucțiunile primite de Antioh dela vicecancelarul rus contele Ostermann, în ziua plecării sale din Rusia. Trebuie să presupunem însă că el n-a avut de tratat nicio chestie importantă, fiindcă în acest caz guvernul rus ar fi trimis un diplomat mai în vîrstă și mai experimentat și nu un începător. Pentru moment prezența lui Antioh la Londra avea scopul de a realiza între cele două curți o apropiere sinceră, care cerea multă prudență și oarecare abilitate în comportare cu miniștrii engleji, calități care nu i-au lipsit lui Antioh Cantemir, cu tot caracterul său deschis și onest, rămas nealterat, în ciuda unei activități diplomatice desfășurate neîntrerupt timp de 12 ani în atmosfera unei cariere, unde intriga și ipocrizia singure asigură succesul.

Din primele zile, Antioh Cantemir notează în depeșele sale tot ce găsea vrednic de atenția curții rusești (diversele zvonuri politice, relațiile sale cu miniștrii altor țări, chestii de etichetă care ar putea interesa pe țarina Rusiei, etc.), raportînd regulat asupra împlinirii ordinelor primite dela Petersburg. Știrile mai importante sau secrete se trimeteau în scrisori cifrate (întrucît în diplomație nu e socotit ca un lucru rușinos a ceti scrisori străine), precauție adesea inutilă, fiindcă Antioh află în curînd că «ministerul englez are obiceiul de a deschide scrisorile tuturor ambasadorilor străini, avînd în serviciu, în acest scop, oameni iscusiți la descifrarea cifrului în orice limbă». Din această pricină el cere, în depeșa dela 1 Maiu 1733, să i se trimeată un alt sistem de cifru.

1) În cartea sa *Viața și operele lui D. Cantemir*, București 1924, Gîo r g e P a s c u spune la pg. 25 următoarele: «Încercarea lui [Antioh Cantemir] de a tipări *Descriptio* la Haga, unde se oprise un moment din drum, nu reuși». Probabil afirmația D-lui Pascu corespunde realității, întrucît biograful S t o i u n i n în studiul său *Kneazj Antioh Cantemir v Londone* (Prințul Antioh Cantemir la Londra) nu spune nimic despre rezultatul demersului făcut de Antioh la librarul olandez, iar criticul B e l i n s k i afirmă în chip precis: «La Haga, Antioh Cantemir comandă unui librar să-i tipărească lucrarea tatălui său *Descrierea istorică și geografică a Moldovei*, dar această lucrare n-a fost tipărită» (B e l i n s k i, *Opere complete*, vol. 4, pg. 71).

Ultimele cercetări au stabilit că s-a tipărit numa harta Moldovei alcătuită de D. Cantemir.

Deasemenea, Antioh constată, în scurt timp, că salariul care i-a fost fixat la 3000 de ruble pe an, este prea mic pentru a putea trăi la Londra și respecta eticheta ce se impunea unui ambasador în diverse împrejurări oficiale sau particulare. De aceea el scrie la Petersburg să-i sporească salariul, subliniind că reprezentanți ai unor țări cu mult mai mici decât Rusia primesc de două ori cât el. Toate scrisorile și intervențiile lui au rămas însă infructuoase, încît fără veniturile sale personale—care nu erau prea mari—i-ar fi fost foarte greu, dacă nu chiar imposibil, să îndeplinească funcția sa de ambasador.

A doua zi după sosirea sa la Londra, Antioh Cantemir, după sfatul ambasadorului dela Haga, făcu o vizită contelui Kinsky, ambasadorul Austriei, care îi întoarse vizita imediat și în curînd se legară între ei raporturi amicale, dictate dealtminteri și de interesele politice ale ambelor imperii. În schimb relațiile lui cu ceilalți ambasadori străini au întîrziat foarte mult, din pricina că aceștia din urmă pretindeau ca Antioh să le facă prima vizită, ceea ce el socotea ca nedemn pentru prestigiul rusesc, așteptînd din partea lor primele vizite. Cu un cuvînt s-a repetat și cu Antioh Cantemir ceea ce se întîmplase cu predecesorii săi. Problema nesperioasă a vizitelor a fost pe vremea aceea o problemă de rangul întâiu, ca o importantă chestie politică, stîrnind multe discuții în cercurile politice rusești. Psihologiceste lucrul e explicabil. Smulși din somnul lor oriental, de mîna de fier a lui Petru cel Mare, oamenii de stat ruși capătă, mai ales după zdrobirea puternicei Suedii, conștiința că aparțin unei mari puteri europene și simt nevoia să fie recunoscuți ca atare de reprezentanții altor țări.

De aceea, primele conversații ale rezidentului rus cu ministerul de externe englez au adus în discuție titlul de împărat, pe care Angliea nu-l recunoștea țărilor ruși, și numirea, din partea ei, a unui «personaj distins» ca ambasador la Petersburg. Problema «titlului» fu respinsă sistematic de miniștrii engleji cu toate că Antioh Cantemir nu pierdea nicio ocazie ca s-o pue din nou în discuție, fiind îndemnat mereu de curtea imperială rusă. În ce privește numirea unui ambasador englez la Petersburg, după multe negocieri, Antioh putu în sfîrșit să comunice guvernului rusesc că Angliea a «binevoit» să numească pe lordul Forbes în calitate de ambasador extraordinar cu con-

dișia ca și Rusia să trimeată un ambasador cu acelaș titlu. La întrebarea guvernului rus, dacă curtea londoneză ar fi mulțămită ca tot lui Antioh să i se confere calitatea de mai sus, ministerul englez răspunse favorabil, și astfel poetul diplomat deveni ambasador extraordinar, fără ca să i se sporească, odată cu titlul, și leafa.

În anul 1733, se ivește un conflict european pe chestia tronului polonez. Se încordează relațiile dintre Rusia și Franța din pricina că aceasta din urmă ajută cu armele pe Stanislas Leszczyński. Guvernul rusesc trebuia să adâncească raporturile sale cu Anglia ca s-o cîștige de partea lui și, în caz de nevoie, să obție un ajutor militar. În acest scop Antioh Cantemir a avut o serie de întrevederi cu miniștrii engleji, dar fiindcă Anglia nu avea niciun interes să se alieze cu una sau cealaltă dintre puterile beligerante (singurul ei scop fiind să întreție raporturi ostile între Franța și Rusia), cabinetul din Londra se mărginea la răspunsuri neclare și la promisiuni vagi, și, asigurînd pe ministrul rus de simpatia și prietenia lui, nu întreprindea nimic în folosul Rusiei, care avea nevoie de ajutorul grabnic al flotei engleze împotriva cîtorva unități franceze ce patrulau în Marea Baltică.

În curînd Rusia termină războiul, fără niciun ajutor străin, cu cucerirea Danzigului. Anglia a servit Rusia prin aceea că nu s-a amestecat în conflict în favoarea dușmanilor ei.

O altă chestie care preocupă, în această vreme, guvernul rusesc este tendința de a rupe alianța Suediei cu Franța care putea oricînd să determine pe aliatul său dela nord la un războiu contra Rusiei, ceea ce nu i-ar fi convenit deloc acesteia din urmă fără o flotă puternică și fiind ocupată în Polonia. Speranța Rusiei se îndreaptă din nou către Anglia. Dar, cași în alte chestii, silințele lui Antioh de a convinge Londra pentru o alianță cu Suedia (evident cu participarea și a Rusiei) n-au dat niciun rezultat, Petersburgul izbutînd, în cele din urmă, să închee, fără Anglia, o alianță defensivă cu statul vecin.

Cu toate că tratativele cu Anglia n-au dus, de multe ori, la rezultatul dorit de guvernul rusesc, Antioh Cantemir n-a fost niciodată învinuit pentru aceasta. Dimpotrivă, guvernul rusesc părea chiar că este mulțămît de el. Pe de altă parte, și la Londra el s-a bucurat de multă considerație, mai ales în cercul fa-

miliei regale, luind adesea parte la serbările și întrunirile dela curte. Cu aceiaș simpatie și stimă el era tratat de miniștrii engleji, deși în chestii pur politice ei nu erau destul de sinceri cu tinărul diplomat.

Părăsind Londra, după o ședere de 6 ani, Antioh va trimite la Petersburg un lung raport, în care va face o caracterizare fină a regelui și a miniștrilor engleji din acel timp. Scoțînd în evidență scăderile personajelor descrise, el găsește expresii pline de spirit. Astfel vorbind despre sistemul de corupție a primului ministru Robert Walpole, Antioh spune că acest om «cunoaște bine slăbăciunile națiunii sale și o poate duce ori unde vrea, întrebuițînd cu succes hățurile de aur»; despre fratele acestuia, Horațiu Walpole, un diplomat mediocru, care după maniera vremii vorbea foarte prolix și confuz, Antioh face această remarcă: «Nu știu dacă am dreptate, dar mie mi se pare că poliloghia, pe care domnul Horațiu o întrebuițează în discuții, îi înăbușă judecata».

Deși s-a familiarizat răpede cu limba engleză, putînd ceta în original pe istoricii și filosofii britanici, mai ales pe Locke (iar fiind la Paris, va cere să i se trimeată operele lui Rowning și Swift), Antioh Cantemir n-a făcut niciun efort — ba chiar a evitat — să lege relații în societatea engleză, limitîndu-se mai mult la cunoașterea ei livrescă. În schimb el se atașează, la Londra, de un cerc de literați italieni, devenind, în scurt timp, unul dintre intimii acestui «mic club», unde se discută filosofie, literatură și artă într-un spirit de voioșie și prietinie. Lucrul acesta nu trebuie să ne pară curios dacă ne gîndim că Antioh vorbea italiana tot așa de bine ca un italian curat.

La Londra, dedicîndu-se, în orele libere, ocupațiilor din diferite domenii spirituale, Antioh studiază algebra, fizica, termină traducerea istoriei lui Justin, începută în Rusia, transpune pe Anacreon în versuri rusești, compune satire (termină a 6-a și începe a 7-a), fabule, pregătește un dicționar rus-francez, etc.

Aproape e imposibil să nu te miri cum acest prinț rus, de origină moldovenească cu reminiscențe tătărești, a putut să se adapteze cu atita ușurință la o civilizație așa de deosebită de viața din Rusia. E cu neputință pentru noi să ne imaginăm cît de profund îl va fi izbit contrastul enorm dintre starea de lu-

cruri din asiatica lui patrie adoptivă, unde pământul și oamenii erau proprietatea suveranului, și instituțiile Angliei constituționale. În orice caz unui om luminat ca el formele de viață din Occident trebuie să-i fi smuls sincere accente de admirație, chiar dacă unele aspecte ale libertății din Angliea i-au pricinuit și neplăceri. Astfel la 1735, apărură la Londra, în limba franceză, *Lettres moscovites*, niște impresii de călătorie ale unui Locatelli, care făcuse o călătorie prin Rusia, ofensatoare pentru curtea, miniștrii și poporul rusesc. La protestul lui Antioh, ministrul englez Harrington promite să interzică traducerea acestei cărți în englezește, însă roagă ca împărăteasa Rusiei să-l scuze dacă totuș nu va izbuti să împiedice acest lucru, «fiindcă libertatea poporului în Angliea merge până acolo, încît el tipărește zilnic, fără nicio teamă, scrieri împotriva propriului său rege».

Cînd orientări politice noi îi vor dicta Rusiei să se împace cu Franța, tot Antioh Cantemir va fi acela care va fi trimis să realizeze acest act diplomatic.

Plictisită de războaiele cu Turcia, Rusia dorea să se apropie de Franța, care instiga mereu Poarta împotriva Rușilor. La 1737, Antioh Cantemir primi ordin să intre în corespondență, în acest scop, cu ministrul francez Chavigny. După o lungă ezitare, guvernul francez se decise a relua relațiile cu Rusia și poronci ambadorului dela Londra, dè Cambis, să comunice lui Cantemir că regele Franței ar fi dispus să negocieze o împăcare și să trimeată în Rusia un ambador dacă și Rusia va face la fel. Răspunsul dela Petersburg veni neîntîziat, aducînd numirea la Paris a lui Antioh Cantemir, căruia i se mărea tot odată și salariul. După cîteva zile, dè Cambis comunică lui Antioh scrisoarea ministrului de externe francez, Armelot, ce-i scria că regele a rămas foarte mulțumit de numirea pe lîngă curtea Franței a lui Cantemir «care este o persoană de origină distinsă și cu multe merite». ¹⁾

1) Cu doi ani înainte de a fi numit ca ambador al Franței, Antioh făcuse o călătorie la Paris pentru a consulta pe celebrul oculist Gendron. Cu acest prilej el a legat cunoștinți mai mult în lumea savanților și a literaților decît în cea diplomatică. Dar cu tot caracterul discret — îngognito — al primei sale vizite în capitala Franței, zărele pariziene s-au ocupat de el, relevînd inteligența și talentele literare ale diplomatului rus. Așa se explică de ce curtea franceză a primit cu plăcere numirea lui Antioh Cantemir.

Pe vremea aceia destinele politice ale Franței le conducea cardinalul Fleury, un diplomat foarte viclean (deși lipsit de calitățile superioare ale lui Richelieu sau Mazarin) avînd multe asemănări cu vice-cancelarul rus Ostermann. Cu toate că Antioh Cantemir nu mai era un începător în materie de diplomație, totuș îi venea foarte greu, cu caracterul lui sincer și onest, să reziste între două focuri, să gicească adevăratele intenții ale lui Fleury și să execute ordinele lui Ostermann. Dela Petersburg, el primî instrucții să obție la Paris mediația Franței pentru încheierea păcii între Rusia și aliata sa Austria de o parte, și Turcia de cealaltă. De asemenea, cași la Londra, trebuî să solicite titlul împărătesc pentru țarina Rusiei.

La Paris însă, Antioh Cantemir se izbi de politica misterioasă a lui Fleury, care recurse, pentru a întîrzia plecarea ambadorului francez în Rusia (găsind, probabil, încă prematură reluarea directă a relațiilor cu această țară), la diferite trucuri și intrigi, și împiedică deocamdată prezentarea lui Cantemir la Ludovic XV. Abilul cardinal făcu diplomatului rus obiecția (în fond măgulitoare) că titlul de ministru plenipotențiar, cu care el venise la Paris, n-ar corespunde dorinții regelui de a trimete în Rusia un reprezentant al său cu titlu de ambador, rang diplomatic mai mare decît cel al lui Antioh Cantemir, silindu-l, pe acesta din urmă, să ceară guvernului său aprobarea calității de mai sus și să amîe prezentarea sa la regele Franței.

Dar Ostermann, dorind să închee cît mai curînd pacea cu Turcii, și bănuind că pretențiile Franței ar fi o intrigă personală a lui Antioh Cantemir, îi făcu, în numele țarinei, o aspră muștrare, care-l amări profund, cu atît mai mult că nu izbutea să fie primit de rege, din pricină că guvernul rus refuzase să-i confere titlul cerut de Fleury. Situația lui era într-adevăr penibilă: a sosit la Paris la 8 Septemvrie, în calitate de ministru plenipotențiar, și a trăi, fără voia lui, incognito mai mult de 3 luni, până la 23 Dechemvrie (cînd în sfîrșit reuși să se prezinte regelui), era în orice caz o situație nedemnă de un diplomat și firește putea da naștere la comentarii nefavorabile în lumea politică a Franței. Pe de altă parte, Fleury întîrziea mereu să trimeată un ambador francez la Petersburg, care nici macar nu fusese numit încă. La insistențele repetate ale lui Antioh, Fleury,

ca să nu dee de bănuît, numi de formă pe marchizul de Vaulgrenant care, fiind probabil înțeles cu Fleury, motiva lui Cantemir amânarea plecării sale în Rusia cu cele mai neserioase pretexte, ca frigul, lipsa de bani, etc. În fond vicleanul cardinal nu putea trimete în Rusia pe oricine, știind că acesta va avea de a face cu subtilul Ostermann. Cel mai indicat diplomat francez era marchizul de Chétardie, a cărui prezență, însă, pentru moment era foarte necesară la Viena. Atunci Fleury a născocit farsa cu Vaulgrenant, care o iarnă întreagă trecea oficial drept ambasador al Franței la Petersburg, trăind însă la Paris. De aceia, când împrejurările au cerut plecarea urgentă a unui ambasador francez în capitala Rusiei, fu trimes Chétardie, iar Vaulgrenant fu «rechemat» fără să fi părăsit Parisul.

Evident, trebuie să-i fi fost foarte greu lui Antioh Cantemir să ducă tratative cu un asemenea diplomat, în fața căruia părea un elev începător.

Dindu-și samă de atmosfera de perfidie și nesinceritate a cercurilor diplomatice dela Paris, și temindu-se mereu ca abili politicieni franceji să nu-l tragă pe șfoară, și mai ales să nu aducă vreo pagubă imperiului și știrbire prestigiului curții rusești, Antioh Cantemir se hotărăște să demisioneze din postul de ambasador, «întrucît, scrie el lui Ostermann, pentru delicatele negocieri actuale și pentru miniștrii de aici, departe de a fi mediocri, se cere mai multă artă și experiență». Firește că demisia nu i-a fost primită, ci i s-a răspuns să se orienteze «după caracterul miniștrilor și după împrejurări». Cu alte cuvinte i se cerea inițiativă personală și oarecare inventivitate, însușiri care nu formau nota dominantă a caracterului poetului rus.

Cînd mediația franceză nu făcea niciun progres (fiindcă Franța continua pe ascuns să instige Turcia și chiar Suedia împotriva Rusiei), iar Antioh începea să înțeleagă bine politica fașarnică a lui Fleury, acesta, presupunînd că diplomatul Rusiei ar putea să comunice guvernului său atitudinea plină de contraziceri a guvernului francez, trimetea la Petersburg scrisori, în care strecura mici plingeri împotriva lui Antioh. «Cînd se teme, spune Cantemir într-un raport, de plingeri împotriva sa, Fleury le previne cu ale sale».

În acelaș timp însă Fleury era foarte prevenitor și amabil

cu Antioh, și ca să-l măgulească, îl dădea ca model de onestitate și sinceritate altor diplomați.

Lipsit de «calitățile» diplomatice propriu zice (viclenia, abilitatea, inventivitatea, intriga, minciuna, etc.), Antioh Cantemir a știut totuș să se impue în lumea politică a Parisului, grație erudiției, prudenței și inteligenței sale înăscute. Astfel, ca să dăm un exemplu, cînd ducele Biron s-a grăbit să-i comunice, imediat după moartea țarinei Ana Ioanovna, despre alegerea sa ca regent pe lingă fiul minor al acesteia, Antioh Cantemir, prevăzînd că acest uzurpator străin nu va putea fi tolerat de nobilii ruși, îi trimise răspunsul său omagial într-o scrisoare către un prietin, care era rugat s-o trimeată la destinație numai dacă Biron nu va fi răsturnat. Bănuiala lui Antioh s-a adeverit: ducele fu arestat înainte ca scrisoarea să ajungă în minile sale. Și astfel guvernul cel nou nu avu niciun motiv să-l considere pe Cantemir printre partizanii uzurpatorului. Dimpotrivă, Antioh fu înaintat la gradul de consilier tainic și rămase mai departe la postul său.

Cu venirea pe tron a împărătesei Elisabeta Petrovna, Fleury s-a convins că patriotismul în Rusia este puternic, și a trebuit să renunțe la planurile sale de a obliga Rusia să restituie Suediei o parte din teritoriile cucerite de Petru I. Mai mult chiar: nepoata lui Petru cel Mare a cerut categoric să i se recunoască titlul de împărăteasă, refuzînd, în caz contrar, să primească pe ambasadorii franceji.

În anul 1740 Antioh Cantemir începe să simtă niște dureri acute la stomah, care se agravează pe zi ce trece. Sănătatea și așa șubredă a poetului se ruinează văzînd cu ochii.

Cura de ape minerale dela Aix-la-Chapelle și Plombières, unde se duse în anii 1741 și 1742, nu dădu niciun rezultat.

Istovit de boală, el scrie un lung memoriu la Petersburg, în care imploră pe țarina să-i dea un concediu de patru luni pentru a putea pleca în Italia, avînd nevoie de o climă mai dulce. Acest concediu însă i-a fost aprobat abia la 1744, cînd era prea tîrziu. Aprobarea din ucazul dela 14 Fevruarie 1744 l-a găsit în pat, aproape muribund.

Suferințele lui Antioh Cantemir din ultimele săptămîni au fost mult ușurate de cîțiva prietini devotați (Venuti, Maupertuis), care nu-l lăsau singur niciun ceas.

«Antioh, ne spune biograful Venuti, aştepta moartea cu mult curaj». «Gîndul morţii, a spus Cantemir într-o zi, care la început m-a îngrozit, acum mă mîngîie, fiindcă mă gîndesc că vine dela cel ce mi-a dat viaţa».

La 31 Martie 1744, satiricul şi diplomatul rus s-a stîns din viaţă la vîrsta de numai 35 de ani.

Gelos de perfecţia creaţiei divine, un destin implacabil a osîndit la moarte prematură aproape pe toţi marii scriitori ai literaturii ruseşti (Batiuşcov, Puşkin, Lermontov, Belinski, Griboedov, Gogol, Cehov, etc.).

După cuvîntul lăsat de Antioh Cantemir, trupul său fu îmbalsamat şi apoi transportat în Rusia, unde fu înmormîntat alături de tatăl său la mănăstirea grecească Sf. Nicolai.

A. Zacordoneţ

‘Cetatea Moldovei’ la Bucureşti

—1) ‘Gînd basarabean’, Bucureşti 1 Dech. 1940 (anul I No. 1)

De mult se simţea la Iaşi, oraşul mişcării legionare, necesitatea unei reviste săptămînale care să trateze probleme de înaltă cultură şi care să grupeze în jurul ei pe cei mai pricepuţi minuitori de condeiu. Golul acesta s-a gîndit să-l acopere D-l prof. Gîorge Pascu, pe care-l cunoaştem ca pe un *animator de suflete* şi sprijinitor al acestor bune acţiuni, cînd a hotărît să editeze revista ‘Cetatea Moldovei’.

Deocamdată au apărut numai două numere, dar ziua bună se cunoaşte de dimineaţă. Vom reveni asupra ei cu altă ocazie. Deocamdată anunţăm cu plăcere apariţia ei.

—2) ‘Vremea’, Bucureşti 15 Dech. 1940:

Revista D-lui Pascu vra să devie un factor de moralizare şi de naţionalizare a vieţii ieşene [= ieşene în specie şi romîne în genere]. Noi îi urăm succes, ştiînd că directorul ei pune în tot ce face *sinceritate* şi *suflet*.

G. P.

Viața la Iași

Salonul Academiei de Arte Frumoase. — La 24 Decembrie 1939, în atelierele Academiei de Belle Arte din Iași, a fost inaugurată prima expoziție a absolvenților instituției. Încă de atunci rectorul academiei, D-l Roman Simionescu, ca inițiator și organizator al acelei manifestații artistice, intenționa să-i asigure continuitatea delungul anilor, pentru ca absolvenții Școlii să aibă posibilitatea de a face cunoscut marelui public rodul muncii lor anuale. Salonul tindea să devie astfel nu numai o manifestare artistică, dar, mai ales, un prilej de stimulare și verificare a realizărilor tinerești.

Exact la aceeași dată a ajunului de Crăciun, a avut loc în acest an vernisajul celei de a doua expoziție, D-l rector Simionescu dovedind astfel că dezideratele se pot transforma în realități când sînt animate de spiritul de jertfă și etică profesională. Cu ajutorul neprețuit al talentatului pictor Agafiței, Domniea sa a strîns și de astă dată un număr însemnat de expozanți dintre elementele consacrate ale plasticității moldovenești, și cîțiva profesori ai Școlii.

Cu toate că vitregia războiului a zvirlit în calea creației dificultăți de tot felul, — *inter arma silent musae*, — salonul a polarizat și acuma interesul entuziast al expozanților și al publicului, justificîndu-și cu prisosință existența.

Participă 20 de expozanți cu 120 de opere față de 21 de artiști cu 160 de lucrări, cîți au fost la trecutul salon. Scăderea e deci neînsemnată. În schimb valoarea artistică se menține pe aceleaș culmi nealterate, rînduind pictura și sculptura noastră în fruntea artei naționale.

Dintre profesori, Domnii I. Cosmovici, P. Troteanu și R. Hette aduc nota bine definită a personalității lor. Cel dintăiu cu peisaje (ca la nr. 52), în care factura tradiționalistă pune în valoare viziunea pură a naturii, — căci, orice s-ar zice, D-l Cosmovici rămîne mai ales peisajist, — alit în aquarelă cît și în ulei. D-l Troteanu izbutește să afirme fidelități portretistice

(116) prin dominanta cromatică, prea stăruitoare, a vermillonului. Sculptorul Richard Hette, ca de obicei, anină pe fruntea machetelor sale cununa de lauri a biruințelor definitive. Păstrând în linie sentimentul proporțiilor clasice, împrumută unduiri calde nudului (63), iar portretului (65) expresia nealterată a vieții. Însfîșit D-l A. Clavel, secretarul școlii, prezintă câteva flori și o reușită natură moartă (44), cu tonalități discrete și tocmai de aceia veridice.

Expun apoi pictorii tinerii generații care au biruit drumul spinos al succesului numai prin talentul lor, azi definitiv consacrat. C. Agafiței, acest paladin al penelului, în culoarea căruia zburdă gingășiile florilor (1, 5, 6 și 7) sau visează peisajele molcome moldovenești (2 și 10), indiferent dacă ele răsar din ulei sau din pretențioasa aquarelă. *Florile de măr* (27) și *Crizantemele* (29) D-lui M. Cămaruț radiază poezia diafană pusă de D-sa în toate petalele florilor, dar mai ales în prospețimea *Toporașilor* (fără număr indicator), desigur bucata cea mai bună din toate. Il găsim pe D-l I. Marșic cu toată gama posibilităților sale, dăruindu-ne câteva studii de pești (70 și 72), minunate prin veracitatea lor. D-l Marșic rămîne incontestabil un mare virtuos al naturii moarte. După cum Hîrtopeanu se consacră tot mai mult ca peisajist, aducîndu-ne de astă dată două atît de evocative toamne (61 și 62), încît parcă înmirezlesc reveneala mucedă a frunzelor căzute. Un stil variat este acel al D-lui C. Baba, care expune un sugestiv *Ghettou*, în cărbune (15) și un portret de femeie (11), bun ca expresie și culoare, dar străbătut de o vagă influență modernistă.

În expoziție stăruiesc mai ales florile, ca într-o seră, strălucitoare de viață supt soarele mirific al artei. Și cum e normal Flora e îndrăgită mai ales de purtătoarele penelului. Doamna Stavăr-Spiridon își potolește exuberanțele cromatice ale corolelor supt geana discretă a unui reușit portret-pastel (111). Flori, și numai flori, întîlnim la Doamna Sion-Groppa. Și poate-i pacat. Știm că D-sa are resurse cu mult mai bogate în portretistică și nud, în care își poate valorifica eleganța și fidelitatea liniară a desenului.

Facem o mențiune specială pentru arta decorativă. Artiștii noștri dovedesc o constantă necesitate de a evada din formulele ades ingrate ale decorativului, cătră zările mistice ale artei propriu zise. Astfel D-l Kiriakoff, atît de apreciatul artist

decorator al Teatrului Național, ne aduce, pe lângă schițe de decoruri și costume, mai multe gravuri de reală valoare artistică, cum e Biserica Sf. Sava (39), demonstrând că preocupăția planurilor din perspective și cunoștințele istorice din podoaba vestimentară, nu pot întuneca evocările poetice. Acelaș avînt îl găsim la D-l I. Petrovici. Pictor decorator debutant, D-sa se găsește deabia la a doua expoziție. Dar ni se înfățișează ca o adevărată revelație prin vigoarea și varietatea operei. Ceia ce este remarcabil la Petrovici, este amalgamarea irealului decorativ cu fidelitatea picturală. Dacă proiectele de afiș schițează numai această contopire, ea se afirmă pe deaîntregul în peisajele sale, păstrînd o notă cu totul aparte în desen și coloare (82, 84, 85 și 87). Lumină, adevăr, inspirație,—iată cîteva din caracteristicile operei D-lui I. Petrovici. Sîntem fericiți ca să fim cei dintîi în a-i prezice o carieră strălucită.

Mai expun Domnii E. Boușcă, Bulencea Leonid, Irimescu Ioan, Popovici Alex., G. Renner și Doamnele Cantacuzino-Alexandrescu și Viorica Țuțurman, unii cu lucruri promițătoare, alții cu dibuirile, exagerările și nesiguranțele inerente diletanților. Alături de tonuri corecte, găsim cromolitografii; găsim loje de castel strîmbate ca de seism și peisaje artificioase care merg la acelaș pictor, dela portocaliu și roșu arămiu până la siniliul împrumutat omătului, noaptea. Găsim înșfîrșit portretiști care sau au expus de mintuială, sau nu s-au putut încă emancipa de o tonalitate unilaterală, specifică maestrului lor.

Dar aceste nu sînt decît excepții. Mici scăderi care se vor repara cu timpul. În linii generale, Salonul ieșan 1940 constituie o biruință a plasticii moldovenești. Ceia ce ne place să reținem, e că pictorii și sculptorii noștri păstrează calea dreaptă a tradiției. Ei evită toate ororile cubismului și futurismului, și asigură astfel continuitatea artei oneste, primită moștenire dela un Bardasar și un Gh. Popovici.

Pentru acest motiv, și mai ales pentru faptul că Expoziția anuală a Academiei de Arte Frumoase înmănușiază rîvnele elementului tînăr, ea se va bucura, desigur, nu numai de interesul marelui public, dar mai ales de atenta sollicitudine a oficialității legionare, care și-a făcut un punct de onoare din a ridica Iașul și de a promova năzuințele tineretului în toate domeniile activității spirituale și artistice.

G. C.

Note

Francmasonii

Listă oficială.—Publicăm următoarea listă de 41 de profesori francmasoni, din care 40 activi și unul demis, așa cum ne-a fost dată de o autoritate superioară (păstrăm întocma ordinea și forma de exprimare):

1. Façon Enrih asistent Nr. matricol 458 L. C. Rosetti.
2. Andreescu Constantin ales demnitar L. B. P. Hasdeu No. 362 din 1935, vorbit Iași 8.II.1930.
3. Simionescu Ion profesor pens.
4. Braharu D. conferențiar L. Infrățirea Neamului Cluj.
5. Partheni Anton Cezar profesor p. M. L. N. R.
6. David Mihai profesor L. V. Alexandri.
7. Motoș Constantin profesor Științi Buc. L. V. Alexandri gr. 9.
8. Bogdan Petru profesor Științi L. D. Cantemir.
9. Vilcovici V. profesor Științi.
10. Anghel Dr. profesor gr. 3.
11. Bălțeanu, I. Dr. profesor L. D. Cantemir.
12. Boliff Dr. profesor.
13. Botez I. [= Janku].
14. Brătianu Gh. profesor Lit. Buc.
15. Boldur profesor.
16. Cardaș Agricola profesor.
17. Cuza Gh. profesor M. L. N. R. demis.
18. Cosmovici I. profesor Belle Arte Iași L. V. Alexandri gr. 3.
19. Dragomir Silviu profesor.
20. Gusti Dimitrie profesor Lit. București.
21. Gatoschi Dr. profesor.
22. Jacotă Mihai profesor
23. Iorgu Iordan profesor
24. Kirișescu C. profesor
25. Minea Ilie profesor.
26. Nistor I. profesor Lit. București.
27. Petrovici Ion profesor Lit. București M. L. N. R.
28. Pirtea Ion asistent.
29. Pișculescu Grigorie preot profesor.
30. Pușcariu Sextil profesor.
31. Procopovici Al. profesor.
32. Răducanu Ion profesor M. O. Unirea București.
33. Rădulescu Dan profesor M. L. N. R.
34. Rasinescu C. profesor Lit. București M. L. N. R. gr. 33.
35. Ralea M. profesor Lit. București.

36. Slăvescu Victor profesor M. L. N. R. gr. 30.
 37. Stoianovici Constantin profesor Drept București M. L. N. R. gr. 30.
 38. Slătineanu Dr. profesor I. Ti.
 39. Sion Florin profesor.
 40. Simenski profesor Teologie.
 41. Angelescu Dr. fost ministru pens.
 Cei cari nu au specificarea L. [=lojei] din care fac parte, sînt extrași din dosarele *Lojile masonice din Romania* dela Prefectura Poliției Capitalei, unde nu există specificarea L.
Observație.—Cei care au specificarea L. sînt luați din dosarele Lojelor masonice ale lui M. Sadoveanu, azi depuse la Academie.
 M. L. N. R. = Marea lojă națională a României.
 M. O. = Marele Orient.
 I. Ti. =

Motoș (No. 7) este *Motaș*, recte *Motăș*.—Dr. Boliff (No. 12) este Dr. Baliff.—Dr. Gatoschi (No. 21) este Dr. Grațoschi. Rasnescu C. (No. 34), profesor Litere București, trebuie să fie o greșală de scris pentru Rădulescu C.

Dr. Anghel (No. 10) și Dr. Slătineanu (No. 38) sînt morți.
 Gh. Brătianu (No. 14) este dat ca mason și de gazeta 'Lumea', Iași 9 Dec. 1934: «Se știe că lojile [francmason] naționale s-au despărțit: o parte din membri au ramas credincioși D-lui Jean Pangal, fost subsecretar de stat, iar cei mai mulți au trecut în tabăra D-lui Mihail Sadoveanu, fost președinte al Senatului. În rîndul partizanilor D-lui Sadoveanu a trecut recent și D-l George Brătianu».

Gh. Cuza (No. 17) este prietinu și colaboratoru nostru Gh. A. Cuza, ademenit la loja lui M. Sadoveanu de Eugen Herovanu, pe atunci profesor la Facultatea de Drept din Iași, și care, după cîteva luni dela intrare, a părăsit loja, fapt relatat de el însuș la conferențele anti-masonice pe care le-am ținut împreună în anii 1934 și 1935 (v. Revista Critică 9/1935 pg. 176).

Așteptăm lămuriri și dela cei numiți.

Chr. (sic, Ch!) Musceleanu.—'Universul', București 19 Dec. 1940, publică *O întîmpinare a D-lui profesor Chr. Musceleanu* :

Domnule Director. Vă rog să binevoiți a dispune să se publice în onoratul D-v ziar următoarele: Într-o broșură anodină (sic!) se afirmă că subsemnatul a fost francmason. Declar că nu am fost niciodată francmason și nici nu am avut vreodată intenția să devin membru în vreuna din aceste organizațiuni (sic, -iuni!). Tot deodată declar că voi acționa în Justiție pe autorul acestei calomnii infame. Cu stimă Chr. Musceleanu, Prof. Facultatea de Științe 16 Decembrie 1940.

Broșura anodină (sic!) este *ordonanța definitivă No. 53 din 30 Iunie 1939 a Tribunalului Ilfov cabinetul No. 3*, publicată în Revista Critică No. 4 din 1940, ordonanță prin care D-l prof. Chr. Musceleanu a fost trimis în judecată pentru *fapte infamante*, și pentru care Ministerul l-a suspendat.

«Autorul calomniei infame» este subsemnatul, iar... calomniea s-a produs mai întâiu în Revista Critică 11/1937 pg. 209, No. 2-3 apărut la 1 Iunie 1937, și D-l Musceleanu n-a reacționat. Dealtfel *simplul epitet de francmason, aplicat unei persoane care pretinde că nu este, nu poate constitui el singur un act de defărmare*, — așa a hotărît Tribunalul corecțional de Sena din Paris în cazul unui mintos care dăduse în judecată pe un publicist supt cuvînt că acesta-l... calomniase ca francmason, crezînd că astfel s-ar putea îmbogăți pe sama unui... primejdios minuior al condeiului (v. Revue Internationale des Sociétés secrètes din Paris No. 6 din 15 Mart 1936 pg. 201—203).

Dar mai este ceva. Cînd ești dat în judecată pentru falș în acte publice, ar trebui să-ți pui cenușă -n cap!

Anul al 2-lea

Incepem anul al 2-lea. Abonații care au achitat 500 de lei au dreptul la 45 de numere din anul 1941; cei care au achitat 250, la 19 numere din 1941.

Tehnica revistei

Rugăm pe colaboratorii noștri să ne trimeată manuscrisele lor scrise pe coli de hârtie (nu fițiici care se pot pierde!), caligrafic, cu litere mari și rînduri rare, pe o singură pagină, ori scrise la mașină.

Manuscrisele nepublicate se ard; cele admise se publică după criteriile redacționale.

Fiînd puțini și foarte ocupați, cerem iertare că nu putem întreține o corespondență prea vie.

În cadrul general al revistei, autorii răspund ei singuri de ce scriu. Pentru a ne ușura însă munca corecturii, îi rugăm să observe ortografia revistei, care trebuie să fie unitară. Dealtfel despre ortografie vom scrie în curînd un articol special.

Pentru amatorii de gratis

Tiparul revistei costă foarte scump, iar mijloacele noastre materiale -s foarte reduse. În consecință ne pare rău că nu putem da curs cererilor de abonament care nu ni-s adresate prin mandat poștal.

G. Pascu

Domnului G. T. Kinsleam
în Ștefan cel Mare, 25
Piatra

